

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov. v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Na naročbo brez priložene naročilnice se upravnštvo ne osira.

EDINOST

Oglas in oznanila se računajo po 8 nov. vrstica v petimi; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora biti frankovano ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročilnice, reklamacije in inserate prejema upravnštvo Piazza Caserma št. 2. Odpriete reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinost je moč.

Vabilo na naročbo.

Ob začetku četrtega četrletja vabimo svoje naročnike, da pravočasno ponovno svojo naročbo in da skušajo nam pridobiti novih naročnikov. Časi so resni, in napočila je doba, ko narod slovenski krvavo potrebuje neodvisnih glasil, zahtevajočih prava naša, ne oziraje se ne na desno ne na levo. Nam je resna volja, pri katerih-si-bodi odnošajih brezobzirno zagovarjati narodni naš interes, a v tem boji trebamo duševne in gnotne podpore naroda. Kdor se torej strinja z našimi načeli, stopi hitro v naš krog.

Cena listu je:

za vse leto . . . . . gl. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.50

Uredništvo in upravnštvo.

Vsakemu svoje!

Pred par dnevi poslovil se je bivši deželni predsednik kranjski, baron Winkler, od podrejenih mu političkih uradnikov.

Ob tej priliki izrekel je gospod baron — da-si v mili in blagi obliki — najostrejšo sodbo o poznani nemški kliki kranjski in nje neugasni pohlepnosti po gospostvu tudi v tej, zdržema slovenski kronovini, koja klika le slorablja gostoljubnost in golobjo nprav slovenskega prebivalstva, da prebrača najdrznejše kozolce po političkem pozorišču in se napanja kakor žaba, ki je hotela postati volu jednaka.

Tehtni razlogi nas silijo, da se dotaknemo tudi mi resnih besedij, koje je izrekel gospod baron Winkler pri slovesu od političkih uradnikov. Prvič so tudi nemškutarski petelini kranjski — kolikor se dostaje resnicoljubnosti — na isti nizki stopinji kakor naši laško-radikalni in laško-konservativni srditeži, drugič je le gola resnica, da tudi kranjsko-nemška klika zagovarja — nočemo reči: podpira, ker to bi bilo prečastno za čudno in mešano to gospodo — pogubne nakane laških srditežev, naperjene proti obstanku slovenskega življa tu ob obalah Adrije. Vodja kranjskih nemškutarjev, ekscelencia baron Schwegel, ni zamudil dosedaj še nobene prilike, da ne bi priskočil na pomoč italijanskim neprijateljem našim: v državnem zboru pobijajo resnico, prihajajo iz ust slovenskih poslancev, gospoda Stalitz & družba, v deželnem zboru kranjskem opravlja ta maločastni posel slavni vodja slavne nemškutarske klike.

To pa je čisto naravno: jedni in drugi hlepe po neopravičenem nadvladju, jedni in drugi hote zatirati drugorodnega sodeželana svojega. Krivično stvar je težko zagovarjati; in ker je takó nemškutarskim kakor italijanskim nasprotnikom narodnosti slovenske zagovarjati krivico, kaj hočejo drugega, nego da se podpirajo vzajemno. Krivica jih družii!

Zato pa smemo reči po vsej pravici, da je sodba, izrečena po baronu Winklerju o nemškutarski kliki, veljavna tudi za naše tržaške nasprotnike.

Kranjski nemškutarji so — kakor znano — smrtno sovražili g. barona Winklerja od prvega trenutka, ko je prišel v deželo in njihova najsrčnejša želja je bila ta, da se umakne komu drugemu. Po večletnem čakanju in hrepenenju izpolnila se jim je želja. Gospod baron Winkler je „odstopil“, ali bolje rečeno: popihala ga je sapa, Slovanom neprijazna; a ni si mogel kaj, da ne pove ob svečani priliki, zakaj ga je sovražila klika. Sovražila ga je, ker mu je veljalo geslo: Vsakemu svoje!

Vsakemu svoje! Krasno, divno, plemenito, a za cesarskega uradnika, kojemu je dolžnost braniti pravico, samo po sebi umevno geslo. Tudi da nimamo pisanih zakonov, veljati bi moralo to geslo kot navodilo ne le cesarskim uradnikom, ampak tudi narodom in vsakemu posamičniku; kajti imamo tudi nepisane zakone, koje treba spoštovati — božje in človeške; zakone vesti, npravnosti in pravice o ljubja. Možu, delujočemu v javnosti, ne zadošča, da brska le po državljskih in kazenskih zakonih — da ne bi morda zadel ob kateri-koli §. — ampak tudi lastna vest bodi mu navodilo, da se pri svojem delovanju ne pregreši proti svojim in proti koristim svojega bližnjega. Geslo: Vsakemu svoje! je po takem skupni izraz vseh zakonov — pisanih in nepisanih. To geslo je evangelij, kojemu bi se moralo klanjati vse človeštvo. Kdor ne more svojih namenov spraviti v sklad s tem geslom, ta je — krivičnik, kajti njega nameni ne morejo biti čisti, ampak pogubni za njega bližnjega.

In ker se kranjski nemškutarji kakor tudi naši tržaški mogotci toliko boje gesla Vsakemu svoje!, obsojeni so in jasno označeni njihovi nameni.

Nemškutarji na Kranjskem — ki si, ne vemo po katerem pravu, nadevajo ime liberalcev — niti ne zaslužijo imena „stranka“, ampak klika so, ki more živeti le ob milosti vladini, z bok česar so njihovi napori po izključljivem nadvladju le smešni. Drugače je z našimi tržaškimi nasprotniki. Ti so postali valed naopačne politike odločilnih krogov mogočna falanga, ki si je prisvojila skoro neverjetno moč v okviru občinske avtonomije, tako, da jo moramo smatrati kot državo v državi in bi trebalo železne roke, da se jej postavi potrebno protitežje. In tej državi v državi smo naravnost podrejeni mi tržaški Slovenci — ne v našo korist. Krmilci te države v državi naravnost zametujejo geslo, koje je gospod baron Winkler proglasil kot jedino pravo; vzvišeno geslo: Vsakemu svoje! Le pogledjmo, kako se postopa z nami tu v našem mestu! Številno so lahko postavimo na stran številu resničnih Italijanov; naši ljudje delujejo v vseh strokah javnega življenja — imamo v svojih vrstah uradnike, trgovce, obrtnike, posestnike, kmete, delavce in težake — meščani naše narodnosti nosijo ista bremena, kakoršne nosijo naši someščani družih narodnosti; slovenski življ pospešuje v veliki meri promet našega mesta in po takem tudi njega blagostanje; slovenski meščan-okoličan je prevažen činitelj za življenje tržaško, ker skrbi tako rekoč za vse vsakdanje potrebe

meščanov; slovenski živelj je lojalen tako do državnih zakonov, kolikor do mestnih predpisov; iz kratka: živelj ta vrši svojo dolžnost na vse strani, pokorno, vestno in človekoljubivo. In kako se mu vračajo vse te njegove lastnosti? Smatrati ga hočejo inferijornim (podrejenim) bitjem, ki naj bi bilo zadovoljno, ako sme služiti drugim. Dolžnosti nam nalagajo pač, a pravic nam nočejo pripoznati nikakih. Ako govorimo na ulici v svojem materinem jeziku, zmerjajo nas s ščivi; ako se poslužujejo naši ljudje svojega najsvetejšega prava, to je, ako se obtoženec v onem usodepolnem trenutku, ko mu gre za čast, imetje in morda tudi za življenje, poslužuje onega jezika, v katerem jedinem se more vapošno braniti, pa zaženejo naši nasprotniki hrup, da demonstriramo v sodni dvorani; ako prosimo začetnih šol za našo ubogo zanemarjeno dečo, pa odmeva po vsem nemško-italijanskem gozdu o držnih zahtevah preobestnih Slovencev. Poleg škode — duševne in gnotne — moramo še požirati zasmehovanja in obrekovanja z vseh strani. Za nas ni še nikdar veljalo in tudi danes ne velja Winklerjevo geslo: Vsakemu svoje!, ampak pri nas velja: jednemu vse, drugemu pa nič. V tem, da za nas ne velja geslo „Vsakemu svoje“, izražena je vsa britka zgodovina političnih in narodnih bojev naših!

G. baron Winkler je rekel v svojem govoru: . . . . „če iz tega, da se je Slovenecem razmeram primerno dalo to, kar jim gre po zakonu, za Nemce ni nikakor izvirala kaka krivica.“ Mi moramo le pritrditi gospodu baronu, da se nikomur ne godi krivica, ako jaz uživam svoje pravice.

Tudi mi tržaški Slovenci ne zahtevamo ničesar drugega, nego, da se nas poštevna našemu številu primerno; primerno važnosti slovenskega življa za razvoj in prospeh mesta tržaškega; in slednjič tudi: primerno važnosti Slovencev za državo kot čuvarjev dinastiškega in domoljubnega čutstvovanja.

Ker pa ni nikake nade, da pri sedanjih razmerah v našem mestu prodere do veljave geslo Winklerjevo, dolžnost je naši vladi, delati na to z vsemi sredstvi, ki so jej na razpolago, da slednjič tudi pri naši mestni upravi obvelja načelo:

„Vsakemu svoje!“

Iz delegacije.

Govor delegata Vekoslava Spinčića v seji dne 19. oktobra 1892.

(Dalje in konec.)

Propalo je tudi domačih trgovcev. Propale so tudi tovarne železa na mnogih krajih, a imamo tudi slučaj, ko se domačemu obrtniku ni dopustilo preseliti se iz jednega odkraja v drugega, da izvršuje rokodelstvo — dočim se inozemci nase-ljujejo, kjer hočejo.

Žalostno pri vsem tem je to, da se trpi in da se ne sme pritožiti, o čemur je že dr. Masaryk navel nekoliko vzgledov; a tudi jaz navedem tu nekatere.

Leta 1885. bilo je Njegovo Veličanstvo, naš cesar in kralj, v Požegi. Mnogo ljudi z vseh strani Bosne in Hercegovine hotelo je k Njemu, da se pritožijo, ali niso dobili dovoljenja. Jedna deputacija je šla brez dovoljenja. V Požegi so jo spoznali ter so dotičnike prijeli in zapli kot „rebele“. Nič bolje se ni godilo onim, ki so se leta 1887. podali v Sarajevo, da se pritožijo pri deželni vladi. Tudi duhovniki in trgovci iz Banjaluke, koji so — naprošeni za svet — navetovali, naj se grede pritožiti Njegovi visokosti blagopokojnemu prestolonasledniku, ko se je mudil tam, označili so se kot „rebeli“ ter pozapri. Oni, ki se pritožujejo pri popisu desetine samem ali pri precenjevanju tobaka, zaprejo se kar na mestu. Jaz verujem, da njegova prevzišenost, gospod finančni minister, potuje po deželi, kakor je rekel — ali vem tudi, da uradniki store vse mogoče, da ne pridejo do njega pritožbe.

Niti sloboda vere, zajamčena po generalu Filipoviću in pozneje s konvencijo Avstro-Ogrske in Turške, vidi se, da se ne spoštuje povsodi. Slučaja Useife Delhametović in Cviete Samiz, ko sti hoteli prestopiti k katoliški veri, sta poznana. Leta 1890. bil je v Mostaru sv. Rešnjega Telesa dan sabranjen javni obhod, ki se je skozi stoletja obdrževal pod Otomani; ta zabrana je slabo uplivala tudi na pripadniku drugih dveh veroispovedanj. V najnovjšem času bil je napaden na glavni ulici v Mostaru škof Buconjič od poslužnika pri okrajnem sodišču, a list, ki je zahteval zadoščanja za to, „Glas Hercegovca“, bil je zaplenjen.

Glede na narodno čutstvovanje, se mi vidi, da vlada nasprotivo proti hrvatskomu. Hrvatskim listom je zabranjen uhod. „Glas Hercegovca“, pisan v hrvatskem duhu, zaplenjen je večkrat. Meščan mostarski Spušević bil je zaprt zaradi tega, ker je nosil na prsih hrvatsko trobojnico. Deželnim študentskim ni dovoljeno pohajati hrvatsko vsučilišče Frana Josipa.

In vendar — so bili hrvatski patriotje, ki so gladili pot okupaciji, temu toliko znamenitemu činu političkemu, kakor je rekel v proračunskem odboru gospod minister; in vendar je bil Hrvat na čelu vojski, ki je zasela deželi, in on njihov prvi upravitelj; vendar se moreti ti zemlji samo na temelju državnega prava hrvatskega prisvojiti, anektirati, in ustvarjati pravi sestavni del monarhije Habsburgov! Do sedaj sti, kolikor je poznano, valed članka XXV. dogovora, sklenjenega v Berlinu dne 13. julija leta 1878. mej Avstro-Ogrsko, Nemško, Francosko, Veliko Britanijo, Italijo, Rusko in Turško, po Avstro-Ogrski samo zasedeni in upravljani. Po tem zasedenji ali okupaciji se ni doteknila suvereniteta Njegovega Veličanstva Sultana, kakor izrečno pravi konvencija z dne 21. aprila 1879., sklenjena mej Avstro-Ogrsko in Turško.

Temu se je moglo izogniti na temelju državnega prava hrvatskega.

Da te pokrajine pripadajo državno-pravno kraljestvu vse Hrvatske „totius Croatiae“, dosta je pogledati v zgodovino.

Za časa narodne hrvatske dinastije: ko se je narod hrvatski malo po malo zjedineval in konsolidiral, in ko je bil že

močan na kopnem in na morju (v polovici IX. stoletja); ko se je ustvarilo kraljestvo (začetkom X. veka); ko je to kraljestvo uživalo velik ugled v Evropi (v drugi polovici XI. stoletja) — spadali sti k njemu tudi Bosna in Hercegovina.

K temu kraljestvu spadali sti v oni dobi, ko so Hrvatje izbrali in kronali v Belemgradu na morju (pri Zadru. Op. ur.) leta 1102. Kolomana iz arpadske dinastije, in ko je ta prisegel, da će braniti njegova prava in njegove meje.

Pod to kraljestvo sti spadali tudi za Anžuvincev, koje so Hrvatje povsem samostojno dvignili na svoj prestol, ko je izumrla arpadska dinastija. In ako se je nasproti svrhi vlade Ludovika bosenski ban Tvrdko nazival „kralj Bosne“, mora se to pripisati nezadovoljnosti Hrvatov z vladanjem Ludovika, in treba pomniti, da se mu ta naslov ni priznal, ker Bosna in Hercegovina smatrali sta se kot dela kraljestva hrvatskega tudi v onem hipu, ko sti po padu bolgarskega, srbskega in istočnega cesarstva, padli pod oblast otomansko. (1463).

Jeden njihov del spadal je tudi fiktivno kraljestvu hrvatskemu tudi v onem času, ko so Hrvatje leta 1527 izbrali za kralja Hrvatske prejasnega habsburga Ferdinanda s pravico nasledstva v moškem rodu „sua sponte“ in ko je on za se in svoje naslednike potrdil njihova prava ter odložil na ugodnejše čase združenje avstrijskih, imenito slovenskih dežela, s Hrvatsko. S tem je dobil on in njegov rod, Habsburgi, pravico ne samo do kraljestva v tedanjih mejah, ampak tudi do drugih delov, ki so mu pripadali popred, torej tudi do Bosne in Hercegovine.

Do njih, kakor tudi do vseh ostalih dežel, zadobili so pravico tudi nasledniki Karola VI. (III.) v ženskem rodu, ko se je sklenila pragmatična sankcija hrvatska (leta 1712.) in ko jo je isti cesar in kralj Karol v letu 1713 radostno pozdravil, jej pritrđil in jo sankcioniral ter potrdil prava hrvatskega národa za se in za svoje naslednike.

Za časa vlade Habsburgov, ko so morali Hrvatje in bratje jim Slovenci bojevati najhujše boje z Otomani, ko so v prvi vrsti branili zapad in krščanstvo, bile so še nekoje pokrajine in okraji kraljestva hrvatskega osvojeni ali zasedeni; ali že poprej osvojene kakor tudi te došle so malo po malo pod slavno žezlo Habsburgov, zakonitih kraljev vse Hrvatske; tako imenoma z jedne strani Dalmacija in Istra, v koji poslednji so Benečani zaseli razne okraje, ali koja, kakor izredno veli spomenica dunajskega kabineta z leta 1699 na beneški senat „spada hrvatskemu kraljestvu“ — pertinet ad regnum Croatiae —, z druge strani Slavonija, ter konečno Bosna in Hercegovina.

Pod tem žezlom nahajajo se vsi deli kraljestva hrvatskega, a so drugače razdeljeni in prerazlično upravljani, kakor pričajo tudi delegacije same — po tem ko je jeden njihov del zastopan v tej visoki delegaciji, drugi v Ogrski, a Bosna in Hercegovina nimata nikjer svojih delegatov; in kakor pričajo tudi drugi zakonodavni zbori, kakoranih zopet nimata Bosna in Hercegovina.

To se more zgoditi po utelesenju Bosne in Hercegovine, obnovljenjem celokupnega kraljestva hrvatskega, na temelju državnega prava hrvatskega, koji še podpira in krepki kultura, jezik, in osobito narava sama, po tem ko se ti dve pokrajini nahajati kakor potisnjeni mej pokrajine — Slavonija, Hrvatska, Dalmacija —, o katerih nikdo ne taji, da ne spadajo kraljestvu hrvatskemu.

Omenjeno obnovljenje celokupnega kraljestva hrvatskega in utelesenje Bosne in Hercegovine je potreba za narod hrvatski, ker si drugače ne more osigurati svoje ekzistencije, niti se more razvijati kulturno in gospodarstveno.

Istodobno pa je eminentne koristi za našo prejasno dina-

stijo, za našo vseukupno moć, narhijo, za njeno jakost in moć, za koje se je narod hrvatski zavzel tako pogosto se svojo lastno in krvjo.

Temu obnovljenju in utelesenju ne bi se smeli protiviti drugi narodi monarhije, ker bi se s tem ne dotaknila njihova prava in ker, ako jih ne brigajo koristi naroda hrvatskega, brigajo jih koristi dinastije in monarhije.

Vnanje države, in tu mislim tiste, ki so sklenile berolinski dogovor, tudi ne bi nič imele proti temu; prvič zato, ker se nimajo brigati, kako si monarhija zagotovi svoje koristi se svojimi notranjimi uredbami, in drugič zato, ker se jih utelesenje Bosne in Hercegovine ne dotika, in ker bi pripoznale opravičenost spojenja, ako bi se jim dokazalo, da ima monarhija, po kraljestvu hrvatskem in njegovi dinastiji, pravico do njih.

Samo mimogrede pripomnim, da mej one vlasti, katerih se to tiče, spada tudi Italija, koje politiki zahtevajo odškodnino v deželah za podporo, koje daje Italija monarhiji v istočni politiki; a dokler se to ne zgodi, blagohotno in popustljivo je postopanje z Italijani v monarhiji, — kakor se godi uprav v sedanji dobi.

Konečno omenjam še, da bi obnovljenje kraljestva hrvatskega pod žezlom Habsburgov in utelesenje Bosne in Hercegovine ne imelo samo omenjenih koristi, nego s tem bi odpadli tudi stroški, o kojih uprav razpravljamo, za javno varnost Bosne in Hercegovine, in da bi bili bližje tistem trenutku, ko ne bi trebali oboroženega miru in v kojem trenutku bi moć monarhije obstajala osobito v zadovoljnosti njenih narodov.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Avstrijskim poslanikom v Berolinu je imenovan pl. Szögyenyi na mesto grofa Szechenyi-a.

Pri mestnih volitvah Prških, vršivših se dne 26. t. m. pridobili so Mladočebi 4 mandate. Sedaj je mestni zbor sestavljen iz 59 Staro- in 30 Mladočehov.

Zadnjič smo označili hinavsko postopanje nemških liberalcev povodom razpuščenja mestnega zastopa v Liberci. Poljski „Czas“ pa piše: „Stranka, ki se kaže v ođigled stremljenjem in pojavom političkim, ki so zahtevali razpuščenje mestnega zastopa liberškega, prizanesljivo in obzirno, ki vidi v kaznovanju g. Schückerja in njegove svojati udarec za Nemce v Avstriji, taka stranka ne sme odločevati o usodi monarhije. Temu se jednostavno protivi dobro razumljeno avstrijsko domoljubje.

Pri nekem zborovanju veleposestva poljskega obžaloval je knez Czartoryski, da se deželni zbor vedno bolj izogiblje političkemu polju. Deželni zbor moral bi zadobiti svojo prejšnjo veljavo in svoje političko stališče, koje je zapustil po lastni volji.

V mesecu novembru vršila se boče v Požunu senzacionelna tiskovna pravdi proti uredniku slovaškega lista „Narodnie Noviny“ baže radi hujskanja proti Ogrski. Seveda pri Madjarih je vsakdo ščuvalec, ki se protivi nasilstvu madjarskemu.

Proračun mesta Dunajskega za leto 1893 kaže 34 milijonov izdatkov in 32 milijonov dohodkov; primanjkljaj znaša torej 2 milijona.

Dne 27. t. m. zaključili sti avstrijska in ogerska delegacija svoja posvetovanja. V avstrijski delegaciji so konstatovali popolno soglasje obeh delegacij in je naglašal predsednik, baron Chlumetzky, da je delegacija pokazala do mirovne politike Avstro-Ogrske

gorke simpatije in zaupanje. Posvetovanja so zaključili navdušenimi živio-klici do presv. cesarja.

Vnanje države.

Volilno gibanje po Italiji je že postalo zelo živahno. Tu pa tam razvijajo gospodje ministri in drugi odlični parlamentarci svoje programe. Pravijo, da stvari dobro stoje za sedanjo vladu Giolittijevo in da je skoro gotovo, da izide iz volilnega boja kot zmagovalec. Ali kakor na bojnem, je tudi na volilnem polju sreča zelo muhasta in se šestokrat kaj dogodi, kar bi se bilo najmanje pričakovalo. — Za obče-evropski položaj je znamenit govor, kojega je izustil pred par dnevi italijanski minister vnanjih zadev pri nekem banketu v Turinu. G. minister Brin je rekel, da vse evropske vlade žele miru ter hočejo lojalno njega velikansko dobroto ohraniti svojim narodom. Ni je miroljubnejše dežele nego je Italija; ni je, ki bi bila toliko pripomogla do miru. Temu se ima zahvaliti Italija, da je prenehalo nezaupanje in si je ohranila zaupanje prijateljskih zaveznikov svojih. Jasna, krepko zasnovana mirovna politika Italije je pomirljiva za vse in daje vladi moć, da jo mora razvijati, sodelujoč izdatno na solidni podlagi njenih zvez ter za ohranjenje miru, v koje na srečo, sme računati Evropa.

Bolgarsko sobranje so otvorili dne 27. t. m. V svojem prestolnem govoru naglašal je knez, da se je mej svojim potovanjem v inozemstvu prepričal o simpatijah, koje goje vsi prosvitljeni narodi do hrabrega naroda bolgarskega. Nadalje naglašal prestolni govor dobrohotnost Sultana do bolgarskega naroda, o koji dobrohotnosti pričla avdijenca Stambulova pri Sultanu. — No le počasi: gotovo, da goje vsi prosvitljeni narodi tople simpatije do bolgarskega naroda, a istotako je gotovo, da te simpatije ne veljajo sedanjim oblastnikom bolgarskim. Na avdijenco Stambulovo pri Sultanu se pa tudi ni treba sklicevati, kajti Turčija se je morala opravičevati radi te avdijenije. Uprav v ponedeljek došla je v Petrograd dotična turška nota, ki je popolnoma zadovoljila rusko vladu. Svojim kreaturam natveza gosp. Stambulov seveda kar hoče, v resnici pa stoje njegove stvari tako slabo, da ne morejo slabše.

DOPISI.

Iz Brd, dne 24. okt. 1892. (Izv. dop.) Doletela me je čast, da sem se mogel udeležiti slavnosti podeljevanja sv. birme v Št. Lorencu ob laški meji. Srce mi je poskakovalo samega veselja čuvšemu tu na laški meji prekrasno slovensko petje. Po končanem sv. opravilu podali smo se na Hlevnik, pod Gradenski vikarijat. Tam smo se zabavali izbornu pri dobri novi in stari kapljici v gostilni gosp. Frana Sirk. Točno ob 1/25. uri popoldne odpeljal se je prevzvišeni knezonadakof v Kožbano. Ravno pod Hlevnikom na veliki cesti je bil prirejen lep slavelok se slovenskim napisom in okinčan narodnimi zastavami. Za ozaljšanje slaveloka je veliko pripomogel prečastiti in obče priljubljeni vikarij Gradenski, g. Andrej Žnideršič. Po odhodu prevzvišenega vladike počastili so nas v naše veliko veselje rečeni gospod vikarij se svojim pohodom v Hlevniku. Pri njega dohodu vsprejel ga je g. Josip Sirk kratkim nagovorom. Prisedel je g. vikarij k naši mizi. Spoznavši slučajno navzočega gosp. trgovca Josipa Sirk iz Trata dvignil je prečastiti gospod vikarij in predsednik političnega društva „Slov. Jez“ v Brdih svojo čašo ter je napil ogujenimi besedami vsem tržaškim Slovanom, izrekši prisrčno željo, da bi jih v njih trdi borbi podpiral Vsemogočni ter da bi se ohranila mej tržaškimi Slovenci toli potrebna sloga in edinnost.

Po tej prekrasni zdravijci vstane do srca ganeni g. Josip Sirk ter se toplimi besedami v ime tržaških Slovencev srčno zahvali vrlému in vzglednemu duhovnurodoljubu, izrekajoč željo, da nam dobri Bog še mnogo let ohrani blagega g. vikarija Andreja Žnideršiča, v blagor izročeni mn ovčie, a tudi v čast in srečo vsega naroda slovenskega tam v solučnih Brdih.

Le prehitro je pretekel skromno odmejeni čas, tako, da smo morali misliti na ločitev. G. vikarij se je res odpeljal, poslovivši se še enkrat pri g. Sirku ter izrekši rado, da se skoro zopet snidemo.

Gospod vikarij bódi uverjen, da ga tu spoštujemo in ljubimo vsi, vzlic napadom z neke poznane strani. Naša ljubezen bódi mu v povračilo za vse napade.

Različne vesti.

Njegovo Veličanstvo je imenovalo nadvojvodo Frana Ferdinanda generalnim majorjem, nadvojvodo Leopolda Salvatorja polkovnikom, nadvojvodo Otona podpolkovnikom, nadvojvodo Leopolda Ferdinanda poročnikom linijske ladije, nadvojvodo Albrehta Salvatorja nadporočnikom.

Zavijača. Liga + I je v včerajšnjem „Slovencu“ natvezila zopet nekoliko zavijač potprežljivim čitateljem svojim. Prva zavijača je ta, da smo mi pisali, da se nam stadi čitati ljubljanske časopise, dočim smo mi le naveli besede celovškega „Mira“. — Druga zavijača je zopet, da bi bili mi o katoliškem shodu pisali „najostudnejše“, kakor nam v svojem resnicoljubji podtika poznani nepoznanec, skrivajoč se pod šifro Liga + I. — Nadaljnja zavijača je, kakor da smo mi obdolžili ves katoliški shod napada na družbo sv. Cirila in Metoda, dočim smo mi le konstatovali golo resnico — in pri tem ostanemo —, da so posamične osebe na katoliškem shodu drzno napale imenovano šolsko družbo. Tega prepričanja so bili vsi samostojno misleči udeleženci tega shoda. — Najpiramidalnejša zavijača Lige + pa je ta, da je Svetóev banket središče vsega spora. Ali ljubi Liga, mislila-li res, da imaš posla z otroci, ki se opoludne ne spomnijo, kaj so sajuterkovali? Svetóev banket da je središče vsega spora? Po takem je pred banketom vladal po vsej Sloveniji idiličen mir, ali kali? Po tej jedini trditvi morejo presoditi naši čitatelji verodostojnost toli slavljene Lige + I. Kdor piše tako, kaže, da nosi v svojih prsih veliko poročno pre . . . — poguma, smo hoteli reči. Kaj marajo gospóda, oni so lahko tako „pogumni“, ker vedo, da večini njihovih čitateljev ne pridejo v roko naš list in njegove obrambe. Zatorej le naprej takó: Calumniare audacter —

Resnica iz kompetentnih ust. Znan je vsemu svetu slovita zadeva občine podraške, ki je svoječasno napravila toliko hrupa. Toliko slovita ni bila po svojih pravih vzrokih, ampak postala je še le po tem, kar se jej podtaknili mnogobrojni klevetniki avstrijskih Slovanov. Pisalo in govorilo se je tako, kakor da se je nad predrzno, razkolniško Podrago vsula velika ploha samih rubljev, seveda ruskih, ker družega denarja tega imena ne poznamo. To vam je bilo šumenje in bobnanje po nemških listih, da je kavgroza pretresala vse lojalno a ne poučeno prebivalstvo, ko se je le zmisnilo poddraških veleizdajic. Poznavatelju razmer se je seveda studilo to hinavstvo in — rečimo kar naravnost — odurno ovaduštvo, a njega vpitje je nadvladalo vsako pošteno in resnici odgovarjajočo besedo. Nasprotniki Slovencev in avstrijskih Slovanov sploh so izkoristovali v najširših mejah to zadevo, ki je bila v resnici zgolj lokalnega pomena. A še danes nas zaboli v srce, ko se spomnimo, da se je pri tem kle-

vstanju nemškimi obrekovalcem pridružila marsikaka slovenska brumna dušica.

Slednjič je vendar prišla resnica na dan. Gosp. baron Winkler omenil je namreč pri poslavljanju političkih uradnikov tudi poddraške zadeve in nas veseli posebno, da je prišla resnica na dan iz kompetentnih ust. Bivši deželni predsednik kranjski je rekel:

Znana verska afera v Podragi, da navedem samo jeden slučaj, prouzročila je ob svojem času mnogo hrupa, prebivalci te občine hoteli so presropiti k pravoslavni veri, in v tem se je hotelo videti ruski upliv. Poročevalec za bogočastje, čestiti naš gospod dvorni svetnik, potrudi lahko na podlagi uradnih aktov, da so Poddražani že pred več nego 80 leti se potezali, da se ločijo od Št. Viške župnije in da ustanove samostojno, razumi se da katoliško župnijo, ker so s prebivalci Št. Viškimi živeli v vednem prepiru in da so konečno, ker vse dotične opetovane prošnje niso nič pomagale, grozili, da izstopijo iz katoliške cerkve in prestopijo k pravoslavni. To sredstvo — ki se seveda mora strogo grajati — pomagalo je. Dobili so svojega župnika in so poslej kakor prej dobri katoličani in dobri Avstrijci. Kar se pa tiče patrijotizma in lojalitete Slovencev sploh, dovolite mi samo, da Vas spominjam besed, katere je govoril pred blizu dvema letoma v kranjskem dež. zboru odličen liberalen slovenski poslanec, ki je slovesno protestoval proti sumničenju, da bi Slovenci ne bili dobri Avstrijci ter je dostavil: Nikar naj se vendar ne smatra Slovence za tako kratkovidne, da bi ne vedeli, kaj jim hašne, posebno, da bi ne vedeli, da, če bi Avstrije več ne bilo — kar Bog zaščitaj — tudi njim preti kmalu pogin.

Poštna razmera na slovenskih tleh — piše „Nova Soča“ — dajejo vsak dan cele kope opravičenih uzrokov za pritoževanje. Ni nam jih treba zopet naštevati, ker so preočiti in splošno znani. Govoril je o njih že naš poslanec dr. Gregorčič v državnem zboru, v deželnem zboru kranjskem pa jih je bil poslanec Ivan Hribar.

Proti govoru g. Hribarja oglašil se je — čujte in strmite! — ljubljansk „Slovenec“ ter zagovarjal sedanjo poštno upravo, zlasti pa: „pravičnega in kot zlato čistega preglednika Corà, kij je bil „zavratno napaden“.

Svojim očem nismo verjeli, ko smo čitali tako pisarenje v slovenskem časopisu. Mi Primorci, ki poznamo jetra in obisti g. Corà, smo z boleznim nasmehom odložili „Slovenca“ iz rok ter pomilovaje sprejeli na znanje tako „narodno“ brambo laškega uradnika.

Kak mož je ta in kako je njegovo pravično in kot solnce „čisto“ delovanje na Kranjskem, razvidno bo iz sledečega prizora:

Tam poleti bili so vsi poštarji v Soški dolini poklicani v Trst, da so se dogovorili o novi poštni zvezi Gorice z Bočem. Gospodje poštarji so kot pravi možje zastopali svojo stvar. „Pravični in kot solnce čisti“ g. Corà se je pa čudil, kako je mogoče, da se poštarji upajo tako možko postaviti na kako stališče, ki ni povsem po volji in misli višjih gospodov. Zaradi tega se je jezil na poštnega nadzornika primorskega, da ne „karnifla“ svojih poštarjev tako, kakor Corà kranjske.

In taki možje se še zagovarjajo v slovenskem listu? Pomilujemo, da se v sedanji zdivjanosti morejo iz strankarske zaslepljenosti roditi takó duhteče „narodne“ rožice. Vse, kar narodnjaki storijo, treba teptati v blato — evo priljubljene maksime novodobnega „delovanja na katoliški podlagi“.

Tako Nova „Soča“. Tudi mi smo, a ne boleznim nasmehom, ampak krčevito stisnjeno pestjo odložili „Slovenca“ iz rok,

a molčali smo, ker nismo hoteli pomakati peresa — v žolč.

In sedaj se ne čudimo več, da „Slovenec“ zagovarja tudi poreške razmere, kajti članka „Res postalica“ sta nas poučila, da je pri nas vse mogoče. O strast, strast! Tužna nam majka!

Vinski užitinski davek v Trstu. Takozvani „dazio di educilio“ ali „dazio di spina“ (točarina), ta stara posebnost mesta tržaškega, mora prenehati koncem tekočega leta, kar je zeló razburilo tržaški magistrat in tukajšnje laško časopisje. Kakor znano, moralo se je v Trstu plačevati od vina: 1. državni dac 3 gld. 20 kr. od hektolitra in 2. občne doklade, in sicer a) če se vino prodaja v množinah pod 28 litrov, toraj v gostilnah, takozvani „dazio di educilio“ „dazio di spina“ (točarina) v znesku 25% od prodajalne cene ali b) samo 4 gld. od hektolitra, če se vino prodaja v večjih množinah ali ako si je pribavijo zasebniki v mestu, ki niso gostilničarji, če tudi v manjših množinah. Na ta način bilo je vino v gostilnah mnogo težje obdačeno, kakor drugo vino, ki se je použilo v Trstu. Tako na pr. mora plačati gostilničar od vina, ki je toči v gostilnici za navadno ceno po 52 kr. za liter, od vsakega litra državi 3:2 kr. in mestu 25% od te cene, to je 13 kr., skupaj torej 16:2 kr., dočim plača zasebnik od v Trstu nakupljenih vsaj 28 litrov, ali če dobi od zunaj tudi manjšo množino, državi le 3:2 kr., mestu 4 kr., skupaj toraj le 7:2 kr.; toraj pri vsakem litru celih 9 krajcarjev manj, nego gostilničar. Na tak način plačevalo je občinstvo, ki je uživalo vino po gostilnah, veliko več mestu, kakor drugi vinopivci.

Zoper to krivico pritoževali so se že dlje časa tržaški gostilničarji. Sedaj pa je mestni svet sklenil v svoji seji dne 13. oktobra t. l. prositi potem vlade potrebnega najvišjega dovoljenja, da sme tudi za leto 1893. pobirati ta davek. Proti temu sklepu poslala je zadruga gostilničarjev po tukajšnjem odvjetniku dr. Mateji Pretnerji ministerstvu spomenico, katero je spoznalo težnje gostilničarjev, opravičenimi in odbilo prošnje mestnega sveta gledé mestne točarine (dazio di educilio). Vsele tega se bo od novega leta naprej plačevalo od vina, ki se bo pilo po gostilnah uprav toliko, kolikor od družega vina. In to se nam sdi popolnoma pravično. Prihodnjič pričnemo objavljati omenjeno spomenico gostilničarjev, obče zanimivo ne samo radi važnosti, katero ima odprava točarine (dazio di educilio) za občinstvo, ampak tudi radi tega, ker očitno razkriva gospodarstvo magistratovo.

Konfiskacija. Poslednja številka „Naše Sloge“ bila je zaplenjena radi dopisa z Dunaja.

Tržaški mestni svet imel je pred sinočnjim svojo sejo. Najprej se je gospod župan toplimi besedami spominjal umrlega tirolsko-italijanskega „patrijota“ dra. Dordia, na kar je zbornica v znamenje žalosti ustala raz sedeže.

Svetovalec Nabergerj intepeluje g. župana radi slabih poti „pri piščancih“. Župan odgovarja, da bode mestnemu stavbenemu uradu naročil, da o tem poizveduje.

V odesk za pripoznanje prvega mestnega darila za kako zgodovinsko in statističsko delo o mestu tržaškem, se izvolijo dr. Luzzatto, dr. Dompieri, Burgstaller in Rossetti-Scander.

Temu so sledila posvetovanja o novi podaljšani ulici Rossetti in neki novi ulici, ki se odpre mej posestvom d'Heur in Via del Lloyd.

Municipalna delegacija predlaga, da se preko prošnje radi gradnje vodnjaka na Opčinah preide na dnevni red. Svetovalec Pahor se protivi temu predlogu nasvetujoč, da se v ta namen v proračun za prihodnje leto postavi svota 3000 gld. Svetovalec dr. Morpurgo nasvetuje, da se predlog izroči odseku za dobavo vode v proučenje, dočim podpira svetovalec Nabergerj Pahorjev predlog. Vsprejme se predlog Morpurgov.

Občinske volitve v Pomjanu. Zadajo našo vest popraviti nam je v toliko, da je dvojica v komisijo izbranih mož iz naše stranke. Naši stranki pripadata Ivan Viler iz Kostabone in Dominik Babič iz Marezig. — Nadalje se nam poroča iz Pomjana, da se ljubi naš prijatelj, g. komisar Petris, še vedno trudi, da bi se obe stranki „sporazumeli“ ter sestavili samo jedno listo. V ta namen je baje te dni poklical k sebi več mož iz obeh strank, opravil pa ni nič, ker — naši niso došli. In prav so imeli naši možje, da niso šli mlatiti prazno slamo, kajti kdor pozna nasprotno stranko, ta ne bode nikdar veroval v nje „miroljubivost“, ampak uverjen je, da pri sklepanju take „sprave“ ne gre za to, da bi se res polegla strasti in sovraštvo, ampak le za to, da bi zveli našo stranko na led. Zato pa moramo javno pohvaliti naše možje, da se niso dali vjeti v nastavljene mreže — da so bili previdni. Priporočamo jim, da si ohranijo to previdnost. Kajti nasprotniki jih bodo še lovili na vse mogoče načine, ker niso več gotovi dobrega uspeha. Ker torej pošteno sporazumljenje z nasprotno stranko ni mogoče, ne preostaja drugega, nego najodločnejši volilni boj. Pri ogromnih sredstvih, s kojimi razpolagajo naši nasprotniki, je sicer mogoče — a kakor stvari stoje, je to malo verjetno —, da pademo morda še pri teh volitvah, a mi se moramo držati načela, da je za našo stranko manja škoda, ako pade častno, nego da se zamota v mreže, iz kojih bi se pozneje le težko rešila. To je naše menenje, koje sicer nočemo usiljevati našim možem, a vendar jih prosimo, da resno premišljajo o tem, predno store kak odločilen korak.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je pri veselici „Tržaškega podp. in bralnega društva“ 14 gld. 50 kr. — „Domenikanci“ nabrali so 30 kr.

„Nabrežina“ imenuje se pevska družba, katero so ustanovili rodoljubi nabrežinski. Namen temu društvu je izrečno označen v potrjenih pravilih: gojiti slovensko petje posebej in slovansko petje v obče. Društvo ima doselej dvajset izvršujočih članov in štirideset podpornikov. Pri njega ustanovitvi so pokazali vrli Nabrežinci izredno požrtvovalnost, kajti v dveh dneh so nabrali vsoto 200 gld., za katero so si k nakupili prav dober glasovir, pohištvo in potrebne note. Na čelu novoustanovljenega društva je g. župan Tanc; tajnik in pevovodja, sploh duša vsega društva pa gosp. Čerin, navdušeni mladenič, katerega nalog bode, da vzbudi v odnotnem ljudstvu veselje do lepega in pravilnega petja, k čemur mu želimo iz vsega srca najboljši uspeh.

Pevsko društvo „Vesela“ v Šklednju vabi na veselico s plesom, katera bode v nedeljo dne 30. t. m. v dvorani gosp. M. Sancin-Vrba. Razpored: 1. „*“ „Rado ide“, godba. 2. E. A. Mangold: „Moj zavičaj“, zbor. 3. Vj. Klaič: „Svracanje“, udara tamburaški zbor „Tržaškega Sokola“. 4. Deklamacija. 5. Ivan pl. Zajc: „Večer na Savi“, zbor. 6. „*“ „Venec slov. narodnih pesni“, udara tamburaški zbor. 7. Igra: „Blaznica v prvem nadstropju“. 8. „*“ „Narodna slovenska popotnica“, udara tamburaški zbor. 9. L. Vukelič: „Lahku noč“, zbor. 10. Ples. — Začetek točno ob 5. uri zvečer, konec ob 3. uri zjutraj. — Ustopnina k veselici 30 nvč., k plesu 35; sedeži 10 nvč. Dečki od 10—15 leta plačajo polovico za pristop k veselici. — K obili udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Za knjižnico pevskega društva „Adrija“ v Barkovljah darovali so nadalje: Slavna narodna čitalnica v Ljubljani 16, J. Sancin (drugokrat) 15 in Josip Pertot Adrejev (drugokrat) 7 knjig. Slavni ljubljanski čitalnici ter imenovanima gospodoma izroka se od strani odbora „Adrije“ najtoplejša zahvala.

Iz Kozine se nam piše: Dne 1. sept. t. l. povabil je začasni pripravljalni odbor

občinstvo na kratak dogovor, da se ustanovi za Kozino in okolico bralno društvo. Došle goste pozdravi predsednik začasnemu odboru, g. Sv. Sila, učitelj v Rodiku. V svojem temeljitem govoru razloži na kratko namen tedanjemu sestanku, povdarja osobito potrebo takega društva in nekako prstom pokaže pot, katero naj bi hodili, da se doseže smoter, postavljen tem potem; povdarja nadalje, da je le v vzajemnosti, slogi in vstrajnem delovanju določen in gotov obstanek takega in vsakega društva. Razlaga dobiček in prid v gmotnem in duševnem pomenu, ki ga prinaša tako društvo. Nekako energično spominja, naj nikdo ne išče v društvu, da polni tem potem svoj žep; pobjija one pesimiste in slabomisleče, kateri trdé, da je v tem kraju kako društvo nemogoče, svari jih, naj odstopijo od takih trditvev ter kliče, da vsak naj stopi v bratsko kolo v blaginjo sebi in narodu. Nadalje razloži v kratkih potezah namen bodočemu društvu in prid čitanja in poštenih razgovorov pridaja, da se bodo uvele pevske vaje in predavanja o kmetijstvu; da se bodo prirejali društveni večeri (jours fixes) s poučnim in kratkočasnim predavanjem in da se bodo prirejale veselice, kolikor bodo pripuščale gmotne moči. Opominjavi na ravno raztolmačene besede svoje, prosi, naj vsak pripuščá vodstvo vesti in pameti svoji, ker le ta dva dovedeta do pravega smotra; in kažoč na krepko slovansko geslo, „Vse za vero, dom, cesarja!“, ki naj vodi vse dni društvo in njega ude, sklene svoj govor s trikratnim živel-klicom na presvitlega cesarja, kateremu se odzovejo vsi navzoči z navdušenjem.

Mej raznimi opombami in predlogi opominja trgovec g. Siškovič, da se v društvu odpravi vsako sovraštvo, da naj vsak pomisli predno vstopi; potem naj stoji vsak trdno na svojem mestu, ker bolje je, da se nič ne ustanovi, nego da društvo propade v par dneh. Na to se voli začasni odbor po glasovanju, in sicer po predlogu gosp. R.: S. Sila, učitelj, predsednik, A. Metlika, trg. (Klanec), namestnik, S. Siškovič, učitelj, tajnik, I. Ugovitzer, namestnik, F. Rapotec, poštar, blagajnik, I. Siškovič trg., Jakobčič brz. ogl. odbornika; in F. Svigelj, gostil. in I. Šuman kmet namestnika.

Nato se zahvali g. Sila v imenu novovoljenega odbora na podeljeni časti in obljubuje, da si hoče (odbor) prizadevati na vse moči, da se rešijo pravočasno naloge, kateri ima izvršiti začasni odbor. — V pozni uri še-le razšli so se došli gostje zadovoljni, da se je ustanovilo tako društvo ter uverjeni, da je prepotrebno v našem okraju. Bog daj srečen vseh!

Dne 10. t. m. uročila so se pravila in dne 21. t. m. — čudom se čudi! — bile so že rešene.

Dne 1. novembra t. l. skliče začasni odbor prvi občni zbor novoustanovljenega „Bralnega društva za Kozino in okolico“. V upanju, da se sestane obilo številu, kličem: Na svidenje!

Bralno društvo pri sv. Ivanu vabi na otvoritev novih društvenih prostorov, ki se bode vršila v torek dne 1. novembra 1892. Razpored: 1. Slovnostni govor. 2. Tamburaški zbor. 3. Mlinar in njegova hči, žaloigra v petih dejanjih. Ustopnina k veselici 30 nvč. Sedeži pri veselici v 1., 2. in 3. vrsti 20 nvč. Sedeži pri veselici v 4., 5. in 6. vrsti 10 nvč. Začetek točno ob 6. zvečer.

Obsojeni sinovi ávite colture. Dne 20. oktobra prošlega leta napadli so v Šterni (Istra) razni junaki in nositelji ávite colture prečastitega župe-upravitelja, gospoda Frana Stefanuttija na tako surov način, da mu je težko najti para mej izobraženim svetom. Proti tem junakom vršila se je dne 19. in 20. septembra t. l. razprava pri c. kr. sodišču v Rovinju in sta bila obsojena dva izmed njih — imena nas ne brigajo — na 14 dni, a jeden na 12 dni zapora. Slavna „L' Istria“, ki toli tendenciozno beleži vsako stvar, ako je na

škoda naši stvari, je seveda čisto „pozabila“ poročati o tej obravnavi. In vender bi bilo dobro, da v svojem listu ovekoslavi imena svojih junakov. To je zopet jeden tistih dogodkov, na koje smo v zadnji številki opozarjali g. dra. Mahnič in družbo. Dobro bi res bilo, da bi za trenutek pozabili na slovenske „liberalce“ ter si ogledali tiste, ki napadajo po ulicah katoliške duhovnika — stanovske tovariše dra. Mahniča. To bi bilo zares prezanimivo gradivo za prihodnjo številko „Rimekega Katolika“. A baviti bi se morali ne le z napadalci, ampak tudi z intelektualnimi prouzročitelji in s tistimi, ki na tihem, a jako živo sočutstvujejo s poslednjimi.

Priporočilo. Slavnemu občinstvu priporočam se domače uglasbovalce in popravljalec glasovirjev. — Oglasiti se je za to pri uredništvu našega lista.

Tržno poročilo.

Cene se razume, kakor se prodaja na debelo blago za gotov denar.

	Cena od for. do for.
Kava Mocca	100 K. 126.— 127.—
Rio bisor jako fina	— — — —
Java	— — — —
Santos fina	103.— 105.—
srednja	98.— 100.—
Guatemala	112.— 113.—
Portorico	132.— 134.—
San Jago de Cuba	— — — —
Ceylon plant. fina	134.— 136.—
Java Malang. zelena	114.— 116.—
Campinas	— — — —
Rio oprana	103.— 106.—
fina	98.— 100.—
srednja	96.— 98.—
Cassia ligna v zabojih	29.— 30.—
Macisov cvet	380.— 390.—
Inger Bengal	— — — —
Papar Singapore	42.— 43.—
Penang	33.— 34.—
Batavia	37.— 38.—
Piment Jamaika	39.— 40.—
Smekve puljske v sodih	11.— — —
grške v vencih	12.— — —
Sultanine dobre vrste	18.— 22.—
Suho grozdje (opaša)	17.— 18.—
Čibebe	15.— — —
Slaniki Yarmouth	— — — —
Polenovke sredne velikosti	100 K. 34.— 35.—
velike	32.— 33.—
Sladkor centrifug. v vrečah	— — — —
certifik.	36.— — —
Pašol Coks	10.25 — —
Mandoloni	8.75 — —
svetlorudeči	9.50 — —
temnorudeči	9.25 — —
bohinjski	10.50 — —
kanarček	— — — —
beli, veliki	— — — —
zeleni, dolgi	9.25 — —
okrogli	— — — —
mešani, štajerski	7.25 — —
Maslo	82.— 86.—

Domači oglasi.

Društvena krčma

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporočam se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina. Cl.

Prodajalnica in zaloga jestvin

„Rojanskega posojilnega in konsumnega društva“, vpisane zadrage z omejenim poročivom v ulici Belvedere št. 3., bogato založena z jedilnim blagom razne vrste in po nizkih cenah se priporočam kupovalcem v Trstu in iz dežele. 12-104

Andrej Kalan, čevljar v ulici Caserma, priporočam se najtopleje slavnemu občinstvu. — Najelegančnejše ter solidno delo in točna postrežba. Cl.

Ernest Pegan (naslednik A. Pipana) na oglu Via Torrente in Ponte della Fabra, priporočam svojo trgovino z moko in raznimi domačimi pridelki, zlasti pa svojo bogato zalogo kolonialnega blaga. Cene so neverjetno nizke, postrežba vestna in nagla. Cl.

Karol Colja, žganjarija in tobakarna v ulici Cacia, prodaja domače žganje vsake vrste in siropove pijače, „pasareto“ in sitone.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenosišča neverjetno v cenah. Cl.

Vekoslav Moder, pekovski mojster „Piazza Caserma“, se priporočam slavnemu občinstvu. — Prodaja vseh vrst kruha, slašče, čokolade, vseh vrst moke itd. po najnižjih cenah. Cl.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštno tiskarice. Cl.

Anton Lampe, naslednik Jakob Hočevar, varja, Via Barriera v e. c. h. a št. 17 pekovski mojster, priporočam kruh vseh vrst, moko, riž, sočivje, fino moravsko maslo itd. Cl.

Ivan Kanobel, nasproti velike vojašnice, priporočam svojo zalogo z mnogovrstnim jedilnim in drugim blagom; razpošilja tudi na debelo v množinah od 5 kil. naprej po najnižji ceni.

Gostilna „Štoka“, staroznana pod imenom „Belladonna“, poleg kavarnarja „Fabris“, priporočam se Slovencem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina, istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako mešanom, kakor na deželo. Cl.

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjem (Via Campanillo v hiši Jakoba Brunnerja št. 5 (Piazza Ponterosso)). Po dvakrat na dan frišno oprano mleko po 12 kr. liter neposredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana. Na zahtevanje posneto mleko po 4 kr. liter, toda le v množini najmanj 25 litrov. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in aznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Pivarna Lavrenčič Via Rossetti nasproti lekarni Leitenburg priporočuje svoja izborna isterska vina častitim družinam po najnižji ceni 28 kr. liter, v stanovanju postavljen; manje naročila pod 28 litrov se ne sprejmejo. Častitim gostom se priporočam tudi izvrstno pivo in izborna kuhinja ter dobra isterska kapljica. 16-25

Ivan Prelog priporočam svojo trgovino v Via del Bosco št. 2 (uhod na trgu stare mitnice, Piazza Barriera vecchia) in v ulici Molin a vento št. 3. Prodaja različno mešano blago, moko, kavo, riž in razne vrste domače in vnanje pridelke. Cl.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni, št. 1, trgovina z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Ivan Umek, čevljarjski mojster, Via Romanova št. 6, priporočam se slavnemu občinstvu v vsa v njega stroko a, adajoča dela. — Solidno delo, — hitra postrežba — nizke cene.

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisi v raznih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporočam Anton Šorli, kavarnar. Cl.

Jakob Janež tapetar via Stadion št. 10 na dvorišču priporočam se slavnemu občinstvu za vsakovrstna tapetarska dela, kakor zof, madrace, naslanjače itd. Zagotovi točno in hitro postrežbo po jako nizki ceni.

Tiskarna „Dolenc“ (narodni zavod v Trstu), Piazza della Caserma št. 2, izvršuje vsakovrstna tiskarska dela po ugodnih cenah. Imamo na prodaj knjigo „Kmetijsko berilo“ za nadaljevalne tečaje in gospodarjem v pouk. Mehko vezana stane 45 kr., trdo vezana 65 s poštnino vred. Cl.

Gostilna „Al Gallo d'oro“ via Ghega, toči izvrstna isterska in furlianska vina ter ima prav dobro kuhinjo. Oddaja tudi vina na debelo v sodčkih od 28 litrov naprej in sicer furliansko po 28 kr. liter, istrsko po 32 kr. liter. Razpošilja tudi istrsko vino na zunanji in sicer loko štacijon Trst po 23 gld. hektoliter; ne da bi imel naročevalec kake druge stroške. Vnanjim gostilničarjem se priporočam za naročila Cevacich. 51-40

Ivan Valenčič, Via nuova št. 39, pronufakturnega blaga. Blago se dobiva iz prvih vavrijskih tovarn. Cene nizke. 49-39

Josip Urbančič, na vogalu ulice Via Torrente in Via St. Francesco priporočam vseh vrst žganja na drobno in debelo. — Pristna tukajšnja in vnanja vina v boteljah. — Suho meso, kranjske klobase, sir, sladčice itd. 42-48

Oznanilo.

Daje se p. n. občinstvu na znanje, da bode letos in vsako leto naprej živinski in mešani semenj sv. Martina v Komun na 10. novembra, oziroma ako bi bila na isti dan nedelja ali praznik pa na 11. novembra in ne več na 12. novembra. Domača in tuja živina prosta je na tri leta štantnine.

Županstvo Komen
17. oktobra 1892.

3-3

Župan: Kovačič,

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Kôtranove sladčice

katere izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 1-52

Velika poraba ki je dandanes v navadi rabiti kôtranove izdelke prepričala me je, da sem začel sam izdelovati iz pristnega kôtranovega izvlečka iz Norveškega izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo iz inozemstva

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtranova voda in glavice (Kapsule), lažje se, proživajo in prebavijo ter se prodajejo po prav nizki ceni. Da se ogne ponarejanju na enaj plati vdobljeno ime izdelovalca Prendinija in na drugej besedo Catrame. V Trstu se prodajejo v lekarnici Prendini v škatljicah po 40 kr., prodajejo se tudi v vseh večjih lekarnah v družih deželah.

Živic in družb.

(Schivitz & Comp.)

v TRSTU, ulica Zonta šte. 5,

priporočajo svoje mline in stiskalnice ali preše za napravo vina, pumpe, cevi, slamoreznice itd. — izdelujejo vodovode, tvornice, mline in drugo.

Drogerija

Arturo Fazzini v Trstu

Ulica Stadion 22 — Telefon 519.

Velika izber mineralnih vod, zmletih oljnatih barv najfinih vrst; rdeče, rumene, zelene, višnjeve in črne po 28 novč. kilo. Svinčnata belilo po 32 novč. kilo. Cinkovo belilo najfinije po 40 novč. kilo. Razun tega velika izber barv na vodo in čopičev vsake vrste tor po cenah, s kojimi ni mogoče konkurirati. — Zaloga glasovitega krepila od Kwizde (Korneuburger Viehhärlpulver) za živino. Zaloga mirodij, barv, zdravil; zaloga žvepla in modre galice za rabo pri trtah. Naročniki morejo brezplačno uporabljati telefon. 33-50

Vozni listi in tovarni listi v Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelphia

koncesijonovana črta, od c. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 50-36

„Red Star Linie“

na Dunaju, IV Weyringergasse 17 ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. u. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Oddati je

lepo meblirana soba s posebnim uho-dom. — Več se izve v ulici Chiozza h. št. 20. II. nadstr.

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

104-29 TRST 12-12

Corso, Piazza della Legna št., 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije, z Angleškega, iz Francije Nemčije itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.

MINERALNE VODE

iz najbolj znanih vreloev kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt.

Spomladansko zdravljenje

najboljše je s čajem iz tavžentrož (millefiori), kri čisteče in neprekosljivo sredstvo zoper palenje v želodcu, hemoroidalne bolezni itd. — Zavitek z navodom, za 12 dni zdravljenja, stane 50 kr., a pošto 5 kr. voč. Čuvati se je ponarejenja zdravila.

Dobiva se v odlikovani lekarni 78-100 PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg. Poštno pošiljatvo izvršujejo se neutogoma.

Krojaški mojster

FRAN INAMO

naznanja sl. slovenskemu občinstvu, da je svojo delavnico preložil na Corso št. 8 II. nadstr.

Zagotovljajoč ceno in točno postrežbo se priporočam najiskreneje sl. občinstvu.

Gostilna s prenočišči „Alla Nuova Abbodanza“

Via Torrente št. 15. (poleg obokov Chiozza najosrednja lega v Trstu.)

Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ur popolnoči. Izvrstna namizna in deortna vina, izborna kuhinja, Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Jamčim za točno in vestno postrežbo ter se priporočam blagovoljni naklonjenosti slavnega občinstva. Ponižni

104-15 P. Favero.

Jak. Klemenc TRST

Via S. Antonio št. 1.

Ob priložnosti, ko se odpre zimsko doba, se opozarja sl. občinstvu da smo dobili sledeče vrste blaga: flanele, stoffe volnene za ženske obleke, črni kašmir, stoffe za vaterprof, glavne vezane robe, forstajn beli in v različnih barvah, spodnja oblačila iz bombaza, in iz volne, srjace „Jäger“, Šarpe, zavratnike, dežnike in posebnosti za garniture. 8-52

1891. Zagreb Častni diplom 1891. Temesvár Zlata kolajna.

K W I Z D E

Korneuburški prašek za rejo živine

za konje, rogato žival in ovce.

Porablja se že skoro 40 let z najboljšim vspehom v večini hlevov, ko živina rada ne je, pri slabi prebavi, v zboljšanje in pomnoževanje mleka pri kravah; pospešuje vztrajnost živali proti kužnim vplivom.

II. Cena cele škatljice 70 kr., 1/2 škatlje 35 kr.

Paziti je na zgornjo varstveno marko in naj se zahteva izrecno Kwisde korneuburški prašek za rejo živine. Pravo se dobiva po lekarnah in drogerijah.

GLAVNA ZALOGA
FRAN IV. KWIZDA
c. in k. avstr. in kr. rum. dvorni založnik, okrožni lekar, Korneuburg pri Dunaju.

Tiskarna Dolenc v Trstu.